

תכנית אלקטיב - מכון להתפתחות הילד בתל השומר

מנהל המכון: ד"ר עמר בר יוסף

אחות אחראית: אלה אביב

כללי:

המכון להתפתחות הילד נוסד ב-1960 ונחשב לאחד המכונים המובילים בארץ בתרומתו המקצועית והמחקרית. המכון מהווה מרכז לאבחון וטיפול בפגים, תינוקות וילדים עד גיל 18, הסובלים מפגיעות מולדות, מאיחורים וליקויים התפתחותיים או שנמצאים בסיכון לעיכובים התפתחותיים עקב גורמי סיכון או מחלה רפואית. במכון קיימות מרפאות רב מקצועיות ללקויות שפה, תקשורת ותנועה והן לקויות בספקטרום האוטיזם, שיתוק מוחין ולקויות למידה.

צוות המכון מונה כ-130 אנשי צוות רב מקצועי המיומן ומנוסה בגישות טיפול ואבחון מהמתקדמות בארץ ובעולם.

במסגרת המכון להתפתחות הילד פועל מרכז קש"ת לאבחון, טיפול ומחקר של לקויות בספקטרום האוטיזם. במרכז קש"ת מתבצע אבחון רב מקצועי של פעוטות, ילדים ומתבגרים עם חשד לאוטיזם, פתחו תכניות טיפול ייחודיות ומתבצעים מחקרים קליניים בינלאומיים ושיתופי פעולה עם מעבדות מחקר בארץ ובעולם.

במכון מבקרים כ-אלף ילדים בשנה לקביעת אבחנה התפתחותית, ביותר ממחצית מהילדים מדובר באבחנות של לקויות מורכבות. בנוסף, כ-100 ילדים מטופלים באופן רציף במהלך השנה במסגרות החינוכיות, בתכניות בריאות מקדמות ובצהרונים של המכון.

מעבר לגרעין הפעילות הקלינית יש במכון מעטפת של הדרכה והשתלמויות ומעטפת של מחקר קליני המלווה את הפעילויות השונות.

עיקר הפעילות המחקרית הינה בתחומים של מניעה וטיפול בלקויות התפתחות, סיבוכים נירוו-התפתחותיים של פגות, לקויות בספקטרום האוטיזם ולתסמונות הקשורות ללקויות השונות בייחוד תסמונת האיקס השביר.

במהלך האלקטיב:

- הסטודנט ייחשף ללקויות התפתחות העיקריות: לקויות שכליות, לקויות בספקטרום האוטיזם, שיתוק מוחין, לקויות למידה וקשב
- הסטודנט ילמד על כל תחומי הרפואה הקשורים להתפתחות הילד - סיעוד, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה, קלינאות תקשורת, ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, דיאטנית ומטפלים רגשיים - ועל עבודה רב מקצועית בהנחיית רופאי המכון
- כחלק מתהליך החשיפה לאבחון רב מקצועי, הסטודנט ילמד על מסירת אבחנה ומתן מידע לגבי לקות התפתחותית
- הסטודנט ייחשף לתחומי טיפול בלקויות שונות ולשאלות מחקר אשר יכולות לעלות כתוצאה מתהליך האבחנה במכון

נספח:

מראות המכון:

מרפאת פגים: צוות המרפאה אחראי על אבחון, טיפול ומעקב אחר פגים, הנמצאים בסיכון לאיחור או ללקות התפתחותית. הצוות כולל רופא, עובדת סוציאלית, פיזיותרפיסטים, מרפאים בעיסוק, קלינאי תקשורת ופסיכולוגים. מנהל המרפאה: ד"ר עמר בר יוסף

מרפאה התפתחותית כללית 0-6: מרפאת אבחון רב-מקצועי לפעוטות בסיכון לקושי התפתחותי וילדים בגילאי טרום בית-ספר הזקוקים לאבחון כוללני. הצוות כולל רופאים נירולוגים התפתחותיים, פסיכולוגים התפתחותיים, מרפאים בעיסוק, פיזיותרפיסטים, קלינאית תקשורת ועובדים סוציאליים. היקף האבחון ייקבע על פי ההפניה והקשיים שיתבררו במהלך האבחון. רופאה אחראית: ד"ר איה שילון

מרפאה התפתחותית כללית 6-18: מרפאה רב מקצועית לאבחון לקויות הקשורות לספקטרום האוטיזם, אבחנה מبدלת נירור פסיכיאטרית וטיפול במסגרת "רשת חברתית" - קבוצה לפיתוח כישורים חברתיים. מנהלת מרפאה: ד"ר איה שילון הדס.

מרפאה פרמה-התפתחותית: מרפאת תרופות פרמה התפתחותית הוקמה על מנת לתת מענה טיפולי תרופתי לילדים המציגים לקויות התפתחותיות מורכבות, לרבות אוטיזם, קשיים התנהגותיים, קשיים קשביים ועוד. מעקב אחר ילדים הנזקקים להתערבות פרמקולוגית דורש תדירות מפגשים גבוהה, ולכן הם משויכים למרפאה זו הכוללת מעקבים פרונטלים ומקוונים. התאמה של תדירות ואופי המפגשים, מתבצעת לפי צרכי המטופל כאשר המפגש ראשון הוא פרונטלי. מנהלת מרפאה: ד"ר איה שילון הדס.

מרפאת מתבגרים על הרצף התקשורתי: "להתבגר יחד" היא תוכנית ייעודית למתבגרים על הספקטרום האוטיסטי, שמעניקה טיפול מקיף באווירה מותאמת. התוכנית כוללת לימוד מיומנויות תקשורתיות וחברתיות, טיפול רגשי, ויסות חושי ועוד, שמטרתם שיפור התפקוד. התוכנית כוללת טיפולים פרטניים וקבוצתיים למתבגר, כאשר העבודה נעשית בשיתוף פעולה עם ההורים. בתוכנית לוקחים חלק אנשי צוות ממקצועות הבריאות השונים ובכלל זה, פסיכולוג/ית, רופא/ה, מרפאה/ה בעיסוק ועוד. מנהלת מרפאה: מרים דלה טורה, פסיכולוגית התפתחותית מומחית רופאה אחראית: ד"ר ליאת הלרמן-טוסק

מרפאה לילדים עם לקויות קשב וריכוז בגיל הרך: במרפאה תוכנית טיפול ייעודית המותאמת לילדים וילדות עם קשיי קשב וריכוז וקשיים בויסות רגשי בגילאי 4-5. מטרת התוכנית היא פיתוח מיומנויות של תפקודי קשב וריכוז, מיומנויות חברתיות ושכלול היכולת לויסות רגשי וויסות חושי. התוכנית כוללת: קבוצת ילדים בהנחיית מרפאה בעיסוק ופסיכולוגית, קבוצת הורים בהנחיית פסיכולוג התפתחותי וקלינאית תקשורת ומיני קבוצת ילדים שתתכנס אחת לשבועיים, לתרגול המיומנויות החדשות. מנהל מרפאה: קובי דהן, פסיכולוג התפתחותי מומחה רופאה אחראית: ד"ר איה שילון-הדס

מרפאת פגים "ליווי קרוב": המרפאה נותנת להורים מענה רגשי והתפתחותי מידי בכל הקשור לילדיהם, לאחר שחרורם מהפגייה. המטרה היא ללוות את ההורים בתקופת הזמן בין השחרור מהפגייה עד הגעה למעקב מסודר במכון להתפתחות הילד. הליווי אינו דורש יציאה מהבית עם התינוק, אלא נעשה דרך ה-ZOOM ובכך מקל על ההורים, ומאפשר לנו, הצוות המטפל, לתמוך בה בסביבה הטבעית שלהם.

הליווי המקצועי ינתן על ידי עובדים סוציאליים, דיאטנית ופיזיותרפיסטים ומטרתו לתת מענה להתלבטויות וקשיים הקשורים לטיפול בתינוק לצד תמיכה רגשית. המפגש יתקיים בזום אחת לשבוע החל משבוע לאחר השחרור מהפגייה ועד להתחלת המעקב במסגרת המכון להתפתחות הילד (ובמידת הצורך גם מעבר לכך).

מנהלת מרפאה: גילית עמר, פסיכולוגית בהתמחות התפתחותית
רופא אחראי: ד"ר עמר בר יוסף

מרפאה רגשית לגיל הרך: המרפאה נותנת מענה למשפחות וילדיהם אשר חווים קשיים התפתחותיים עם בסיס רגשי, כגון אינקופרזיס, אילמות סלקטיבית, קשיי שינה וקשיי אכילה. ייחודיות המרפאה היא בהיותה תחת המטריה של המכון להתפתחות הילד תל השומר ובכך בעלת ראייה התפתחותית רב מערכתית.
מנהל מרפאה: קובי דהן, פסיכולוג התפתחותי מומחה
רופאה אחראית: ד"ר איה שילון-הדס

מרפאה קרדיו-התפתחותית: מרפאת "לב הילד", שבמכון להתפתחות הילד בתל השומר, היא מרפאה קרדיו-התפתחותית, המיועדת לפעוטות מתחת לגיל שנה שעברו פרוצדורה רפואית לבבית. מטרת המרפאה היא ליצור מעטפת טיפולית לפעוט והוריו כדי לאפשר ולקדם את התפתחותו.
מנהל מרפאה: קובי דהן, פסיכולוג התפתחותי מומחה
רופאה אחראית: ד"ר איה שילון-הדס

מרפאת X שביר: צוות המרפאה מבצע אבחון, טיפול, מעקב והדרכת הורים בילדים הלוקים בתסמונת האיקס השביר. המרפאה משמשת מרכז מידע למשפחות החולים בתחום הרפואי, הסוציאלי והנפשי. הצוות כולל רופאים, פסיכולוגים, אחות ועובדת סוציאלית.
מנהל מרפאה: ד"ר עמר בר יוסף
אחות אחראית: אלה אבייב

פעילות צוותים פרא-רפואיים במכון:

במכון פועלים צוותים פרא רפואיים מקצועיים במגוון תחומים, העוסקים באבחון וטיפול בילדים המגיעים למכון.

עו"ס - ראש תחום מר עידן שיראזי

פסיכולוגים - ראש תחום מר כפיר נוי

רפוי בעיסוק - ראש תחום גב' אביבית יוחנן

פיזיותרפיה - ראש תחום גב' שרי סטולר

קלינאות תקשורת - ראש תחום מר איתי גרין

הבעה ויצירה - ראש תחום גב' עידית לוי-סדאי

סיעוד ואחיות - אחות אחראית גב' אלה אבייב

